

UŻYCIE MOŻLIWOŚCI PORTRETU PSYCHOLOGICZNEGO JAK KRYMINALISTYCZNEJ METODY BADANIA OSOBY PRZESTĘPCY

W artykule naukowym autorem zbadano, że przy śledztwie przestępstw najbardziej efektywne jest użycie metodyki opracowania "psychologicznego" portretu osobistości przestępcy, co ma bardzo ważne znaczenie dla systemu organy obrony praw człowieka. W naukowym artykule autor na podstawie analizy poglądów naukowców i materiałów praktyki sądowo-śledczej opracował główne zasady i strukturalno-logiczny schemat "psychologicznego" portretu i typologiczne schematy badania osobistości przestępcy.

Kluczowe słowa: osobistość, przestępca, "psychologiczny" portret, strukturalno-logiczny schemat, wymogi, schemat.

USING OPPORTUNITY PSYCHOLOGICAL PORTRAIT OF FORENSIC METHODS STUDY IDENTITY OF THE OFFENDER.

In scientific article author investigated that the investigation of crimes is the most effective use of development methodology "psychological" portrait of the offender, which is very important for law enforcement system. In a scientific article, the author based on analysis of the views of scientists and materials forensic practices developed the basic principles and structural logic circuit "psychological" portrait and typological scheme study offender.

Keywords: person, the offender, "psychological" portrait structural-logic scheme, requirements, scheme.

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТУ ЯК КРИМІНАЛІСТИЧНОГО МЕТОДУ ВИВЧЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ

У науковій статті автором досліджено, що при розслідуванні злочинів найбільш ефективним є використання методики розробки "психологічного" портрету особистості злочинця, що має дуже важливе значення для системи правоохоронних органів. У науковій статті автор на основі аналізу поглядів науковців та матеріалів судово-слідчої практики розробив основні принципи та структурно-логічну схему "психологічного" портрету та типологічні схеми вивчення особистості злочинця.

Ключові слова: особистість, злочинець, "психологічний" портрет структурно-логічна схема, вимоги, схема.

Постановка проблеми. Розробка проблеми особистості злочинця є вельми актуальною для кримінальної психології. Особливо важливим є вивчення злочинця як суб'єкта антигромадського діяння, що вимагає системного розкриття соціальних якостей

**LISENKO K.P.
NAUKOWIEC Z
WYDZIAŁU
PRAWA I POSTĘPOWANIA
KARNEGO
EASTERN NARODOWY
UNIWERSYTET ŁESI
UKRAIŃSKI**

людини, яка винна в здійсненні кримінально караного діяння, включаючи особливості її психічного складу, що виражають внутрішні передумови здійснення цього діяння, чинники їх формування і шляхи виправлення. В той же час недостатня розробленість системного психологічного знання про особистість злочинця не дозволяє забезпечити необхідний рівень конкретності і продуктивності наукових рекомендацій щодо розв'язання завдань правоохоронної діяльності, який необхідний для їх широкого і плідного використання.

Мета статті полягає у проведенні теретичного аналізу поглядів науковців та узагальнення матеріалів судово-слідчої практики задля визначення основних принципів та побудови структурно-логічної схеми “психологічного” портрету та типологічної схеми вивчення особистості злочинця.

Виклад основних положень. На думку А. Пастушені психічний склад особистості людини, яка потенційно може скоїти злочин або вже його скоїла, має якісну відмінність від психічного складу особистості законослухняного члена суспільства. Ці відмінні особливості виражаються в наявній сукупності психічних властивостей, які визначають криміногенну потенцію особистості і внутрішні можливості досягнення криміногенної мети, зміст якої нерозривно пов'язаний із зовнішніми умовами й іншими чинниками і способами поведінки. Ці психічні властивості складають сутність цієї сукупності та виражають особистісну прийнятність використання за певними умовами суспільно небезпечного способу досягнення суб'єктивно необхідного результату - задоволення певної потреби або розв'язання проблемної ситуації. Психологічні властивості, що входять до криміногенної сукупності, можуть виявлятися на рівнях механізмів інтелектуальної, емоційної та імпульсивної (у тому числі афектної) регуляції.

У зарубіжній і вітчизняній літературі існують різні напрями і підходи до вивчення особистісних передумов злочинної поведінки. Наприклад, підхід, що пояснює детерміновану протиправну поведінку переважно генотипічними чинниками, або дослідження, що розкривають особистісні передумови мотивації злочинної поведінки, а також підходи, засновані на виділенні провідної криміногенної властивості (психічної освіти) або комплексу властивостей особистості злочинця. Помітне місце в реалізації даного підходу посідає ціннісно-нормативна концепція особистості злочинця, що розроблена А. Ратиновим та його послідовниками.

До провідних психологічних особливостей особистості злочинця кримінальні психологи відносять імпульсивність, агресивність, асоціальність, гіперчутливість у взаєминах, соціальну відчуженість, тривожність у поєднанні з негативним змістом ціннісно-нормативної сфери особистості.

Окремі психічні утворення розглядаються як типові чинники злочинної поведінки. Існує думка, що до них належать завищений рівень домагань і самооцінки, егоцентризм, підвищена образливість, емоційна нестійкість, висока ригідність розумових процесів. Але інші джерела відзначають понижену самоповагу, глибоку розбіжність між реальним і ідеальним “Я”, високу тривожність, схильність до ризику, тенденцію домотатися цілей, ігноруючи безпеку, дратівливість, підвищену ранимість, злопам'ятність, відчуття власної неповноцінності, потребу самоствердження, владарювання і інші гострі емоційні переживання. У злочинців, схильних до імпульсивного насильства, відзначаються розпливчаті, нереалістичні уявлення про міжособистісні стосунки. Все це свідчить, що наведені властивості особистості являють собою особливості когнітивного стилю особистості, а деякі їх змістові характеристики в різних дослідженнях -протилежність.

Наукові дослідження, проведені вітчизняними і зарубіжними авторами, розглядають вплив психічних аномалій на злочинну поведінку [1]. Їхні висновки полягають в тому, що психічні аномалії не визначають антигромадський зміст поведінки, а виступають лише “каталізаторами” прояву деформацій спрямованості особистості.

Окрім цього, в кримінологічно-психологічній літературі існують підходи, що виділяють особливу підструктуру психологічних властивостей, вплив зовнішніх чинників на злочинну

поведінку [2].

Виходячи з цього, визначимо, що досить актуальною є розробка психологічного портрета злочинця, тобто такий психолого-криміналістичний метод, який орієнтований на виявлення комплексу відомостей про індивідуальні ознаки і особливості особистості, обставини злочину і наслідки злочинної діяльності, що виявилися в сукупності. Необхідність в розробці психологічного портрета злочинця є досить актуальною при розслідуванні певної категорії неочевидних злочинів на сексуальному ґрунті з ознаками садистського катування жертви (евісцерації або потрошіння, посмертних колених і різаних ран, маніпуляцій злочинця з тілом жертви, спричинення каліцтв жертві тощо), у тому числі серійних вбивств; немотивованих підпалів і вибухів; гвалтувань; ритуальних вбивств тощо. Аналіз наукової літератури дозволяє звернути увагу на те, що при здійсненні інтегрованого психологічного аналізу використовуються такі психологічні принципи [1-5]:

1. принцип науковості (дотримання науково-обґрунтованих методів при складанні психологічного портрета);
2. принцип об'єктивності (розглядання будь-якого протиправного вчинку з урахуванням мотиву дії правопорушника);
3. принцип всебічності (судово-психологічний аналіз як самого злочину, так й особистості злочинця);
4. принцип конкретності (урахування індивідуальних особливостей правопорушення та особливостей конкретного правопорушника);
5. принцип комплексності (взаємоперевірка отриманих психологічних даних і забезпечення достовірності результату дослідження за допомогою спостереження, бесіди, узагальнення незалежних характеристик, психологічного аналізу продуктів діяльності, експерименту, аналізу документів, узагальнення слідчо-судової практики, анкетного опитування, судово-криміналістичної та судово-психолого-психіатричної експертизи тощо).
6. принцип професійної компетентності (залучення спеціально підготовлених фахівців з цієї галузі знань).

Відповідно до цих принципів визначимо, що складання психологічного портрета має свій алгоритм, який дозволяє порівнювати, інтегрувати та аналізувати зібрану інформацію. З правової точки зору, портрет є сукупністю поведінкових ознак, які формують характерний спосіб дій або емоційні реакції, що вказують на психологічний стан індивіда.

Враховуючи зазначене вище, спробуємо скласти структурно-логічну схему психологічного портрету злочинця (схема 1).

Схема 1
Структурно-логічна схема психологічного портрета злочинця

Психологічний аналіз слідів і обставин злочину в рамках методики складання психологічного портрета злочинця може ініціювати продуктивні версії про особливі ознаки злочинця, що дозволяють звужувати коло підозрюваних, а також виявляти винного серед осіб, які потрапили в поле зору слідства.

З урахуванням цих вимог до портрета злочинця фахівці рекомендують включати

такі дані [5-7]:

- 1) загальну характеристику особистості та переважну мотивацію злочинів;
- 2) індивідуальні ознаки особистості - звички, схильності, навички тощо;
- 3) вік;
- 4) район місця проживання;
- 5) район місця роботи, служби, навчання;
- 6) часткові характеристики місця ймовірного перебування;
- 7) рівень освіти та професійної кваліфікації;
- 8) рід занять;
- 9) особливості походження (батьківська родина) і особистої історії життя;
- 10) сімейний стан;
- 11) наявність дітей;
- 12) ставлення до окремих видів діяльності - служба в армії, спорт, медицина, робота з людьми тощо;
- 13) наявність судимості у минулому;
- 14) наявність психічної чи іншої патології;
- 15) антропологічні та динамічні характеристики обличчя (тип зовнішності, статура, пантоміміка тощо). Окрім зазначених можуть бути наведені й інші дані.

Концептуально-психологічний портрет злочинця створюється на основі теоретичного положення про особистісну детермінованість поведінки.

До встановлення зв'язку між ознаками злочину та злочинця існують два підходи: статистичний (статистика поєднань ознак злочинця з ознаками криміналістичної характеристики злочину (їх сукупності), виявленої за аналогічною категорією розкритих справ) та аналітико-психологічний (розкриття суб'єктивно-особистісного змісту дій злочинця).

В основу розробки психологічного портрета злочинця (аналітико-психологічний підхід) покладено такі психологічні принципи аналізу події:

1) елементи криміналістичної характеристики як результати поведінки, реалізованої особистістю в умовах вільного вибору, детермінованого системою як усвідомлюваних, так і неусвідомлюваних спонук і спрямованого на досягнення суб'єктивно бажаної мети;

2) елементи криміналістичної характеристики злочину як єдина система, системотвірним принципом якої є особистість злочинця в її суб'єктивному відношенні до інших складових елементів криміналістичної характеристики.

Отже, алгоритм розробки психологічного портрета злочинця охоплює три етапи аналізу події:

1) криміналістична технологія реконструкції механізму злочину (зовнішній ряд дій злочинця) за слідами та обставинами злочину;

2) реалізація психологічних прийомів реконструкції ознак злочинця та психологічні прийоми виявлення індивідуальної дії;

3) реалізація психологічних прийомів реконструкції ознак злочинця та психологічні прийоми інтерпретації індивідуальної дії.

Етапам складання психологічного портрета відповідають такі прийоми, що складають технологічний алгоритм розробки психологічного портрета злочинця:

1. прийом реконструкції криміналістичного механізму злочину (ретроспективне відтворення зовнішнього ряду дій злочинця та ситуації злочину);

2. прийом психологічного моделювання поведінки злочинця;

3. прийом психологічної інтерпретації поведінки злочинця (індивідуальних дій).

Таким чином, психологічні прийоми розробки психологічного портрета злочинця дозволяють аргументовано висунути версію про ознаки особистості, яка вчинила злочин. Але необхідно визнати, що існує ризик одержати недостовірні результати при аналізі делікту методом портретування, тому що слідчі віддають перевагу стереотипним судженням та упередженій спрямованості розслідування.

Згідно з думкою С. Богомолова, та В. Образцова [4] об'єктивність висновків про особистість злочинця у психологічному портреті забезпечується такою низкою загальних правил аналізу матеріалів кримінальної справи:

1. Відмова від передчасних узагальнень і висновків.
2. Варіативність припущень.
3. Багаторазовість спостережень (повторюваністю) проявів особливостей особистості в інших обставинах і діях.
4. Контроль за допомогою інших методів дослідження.
5. Виявлення суперечностей у логіці дій злочинця, обставинах події.
6. Системність.

Що стосується бесіди із свідками, то відзначимо, що вона базується на встановленні психологічного контакту з ними, а тому треба визначити, до якої групи належать ці свідки. Це допомагає систематизувати отриману інформацію, об'єктивно оцінити ситуацію та врахувати вплив реактивних психологічних станів для визначення ступеня адекватності свідчень стосовно події. Зрозуміло, що темперамент, вік, стать, соціальне становище, родинні зв'язки з учасниками подій, шкідливі звички, нормативність поведінки, фізичні хиби (наприклад, поганий зір, слух тощо) свідків значно впливають на алгоритм проведення роботи.

На основі знань про особливості формування свідчень різних осіб на стадії сприйняття просторово-часових відносин, зовнішності особистості та її дій, про особливості запам'ятовування свідками обставин події, особливості відтворення свідчень тощо відбувається спілкування зі свідками. Все це має найсуттєвіше значення для побудови реальної картини того злочину, що відбувся. На заключному етапі бесіди із свідками психологу необхідно оцінити, проаналізувати та систематизувати отриману інформацію і встановити взаємозв'язок між фактами та злочином, що відбувся.

У ситуаціях, якщо потерпілий залишився живий, психологу необхідно враховувати його емоційний стан, психологічну готовність до сприйняття психотравмуючого чинника, яким є ситуація вчинення злочину, та психологічні особливості особистості потерпілого. Від цього залежить достовірність психологічного портрета злочинця. За результатами бесіди з потерпілим можна уточнити найдрібніші моменти події, поведінки, емоційних проявів, зовнішності злочинця, які б могли характеризувати його особистість.

При складанні психологічного портрета злочинця після його затримання можливе використання наступних методів, які дозволяють всебічно та конкретно вивчити його якості, ціннісні орієнтації, життєві позиції тощо - узагальнення незалежних характеристик, вивчення життя і діяльності злочинця, бесіди, спостереження, психодіагностичні заходи тощо.

Виявити риси характеру, які впливають на способи досягнення цілей (ризикованість, обережність, винахідливість, наполегливість, раціональність тощо), мотиви й стиль діяльності, місце злочинця в ієрархії груп, у сім'ї, на роботі, серед друзів, особливості поведінки в умовах групової діяльності тощо дозволяє метод узагальнення незалежних характеристик, що полягає у збиранні відомостей про особливості поведінки злочинця зі слів людей, які його знають, з письмових свідчень, характеристик з місця навчання, роботи й узагальнення отриманої інформації для визначення стійко повторюваних у повідомленнях різних людей властивостей злочинця. Ті психологічні особливості, на які опитувані вказують частіше, як правило, і є справді об'єктивними і притаманними підозрюваному.

Одним з основних методів психологічного вивчення особистості через психологічний аналіз життєдіяльності людини є біографічний метод, що полягає у систематизованому нагромадженні відомостей біографічного характеру, аналізі та розгляді фактів із життя людини для з'ясування її психологічної обумовленості мотивами поведінки, мотивацією та цілями дій, а також характерних особливостей, що проявляються у вчинках, когнітивній сфері, характерологічних рисах, вольових якостях та інших психічних властивостях.

Відзначимо, що при складанні психологічного портрета використовуються різні

типологічні схеми вивчення особистості.

Безсумнівно, типологія у порівнянні з класифікацією є глибшим розподілом на категорії за ознаками, які причинно пов'язані зі злочинною поведінкою особистості. У науковій літературі зазначається, що типологія передбачає вищий рівень пізнання. При цьому умовно виділяють ознаки-прояви й ознаки-причини, які забезпечують змістовний характер розподілу. В основі типології обов'язково лежать істотні ознаки явищ.

Кримінологічна типологія злочинця, як правило, будується на двох критеріях: характері антисуспільної спрямованості особистості і глибині та стійкості її асоціальності. Виходячи з першого, злочинців можна поділити на такі типи:

- з агресивно-зневажливим ставленням до людини та її життя, здоров'я, честі, гідності тощо;
- з корисливо-егоїстичною мотивацією, пов'язаною з ігноруванням принципу соціальної справедливості і чесної праці;
- з індивідуалістично-анархічним ставленням до різних соціальних інститутів, своїх громадських, службових, сімейних та інших обов'язків;
- з легковажно-безвідповідальним ставленням до виконання різних правил техніки безпеки, що проявляється у вчиненні необережних злочинів.

Окрім такої типології, слід також приділити увагу досить актуальній сьогодні типології злочинця за ознаками антисуспільної спрямованості поведінки, що запропонована А. Сахаровим.

Схема 2

Типи злочинців за ознаками антисуспільної спрямованості поведінки (за А. Сахаровим)

За критерієм характеру переваги між соціальною ситуацією та особистістю серед злочинців виділяють такі типи, як послідовно-криміногенний, ситуативно-криміногенний і ситуативний (схема 3).

Схема 3

Типи злочинців за критерієм характеру переваги між соціальною ситуацією та особистістю

Наприклад, за ознаками антисуспільної спрямованості поведінки в основу типології особистості покладено:

1. негативне ставлення до життя, здоров'я, честі, спокою тощо, що є основою навмисних агресивно-насильницьких злочинів (вбивств, тілесних ушкоджень, зґвалтувань, образ, а також більшості випадків хуліганства);
2. корисливі тенденції, що пов'язані з ігноруванням принципу розподілу матеріальних благ за працею, права державної власності та особистої власності громадян (крадіжки, хабарництво та інші корисливі злочини);
3. індивідуалістичне ставлення до соціальних вимог, службових, сімейних та інших обов'язків (певні господарські злочини, злочини проти порядку управління, правосуддя, військових злочинів тощо);
4. легковажне, безвідповідальне ставлення до соціальних цінностей та своїх обов'язків (різні злочини з необережності).

Для детальнішого розгляду та аналізу питання класифікації злочинів та кваліфікації злочинців необхідно використовувати Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України.

Висновки. Під час роботи необхідно дотримуватися того принципу, що психологічний портрет злочинця не обов'язково має вказувати на конкретну особистість. Метою його складання є створення загального уявлення про тип особистості злочинця, вироблення стратегії, пропонування варіантів того, як знайти особу, що вчинила злочин. Якщо слідчі органи мають дані про осіб, які підходять під опис, то психологічний портрет може допомогти розробити тактику ведення допиту, проведення обшуку, затримання тощо.

Література:

1. Антонян Ю.М. Преступное поведение и психические аномалии / Ю.М. Ан-тонян. / Ю.М. Антонян // – М.: "Юристь", 1998. – 215 с.
2. Антонян Ю.М. Психология преступника и расследования преступлений. / Ю.М. Антонян // – М.: "Юристь", 1996. – 336 с.
3. Бандурка А.М. Юридическая психология./ А.М. Бандурка // – Харьков., 2001. – 640 с.
4. Образцов В.А. Криминалистическая психология. / В.А. Образцов // – М., 2002. – 448 с.
5. Пастушеня А.Н. Криміногенна сутність личности преступника: методология дознания и психологическая концепция. / А.Н. Пастушеня // –Минск., 1998. – 238 с.

6. Ушати́ков А.И. Криминальная психология. / А.И. Ушати́ков // – М., 2007. –496 с.
7. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология./ Ю.В. Чуфаровский // – М., 2003. – 472 с.

USE AS OPPORTUNITY PSYCHOLOGICAL PORTRAIT OF FORENSIC METHODS STUDY OFFENDER

LISENKO K.

Problem. Development issues offender is very relevant to the criminal psychology. Especially important is the study of the offender as a subject antisocial act that requires a systematic disclosure of social qualities of the person who is guilty of carrying out criminal act, including especially its mental structure, expressing the internal preconditions implementation of the act, the factors of their formation and ways to fix. At the same time, lack of elaborated system of psychological knowledge about the identity of the offender can not provide the necessary level of specificity and efficiency of scientific recommendations for solving problems of law enforcement, which is essential for their widespread and fruitful use.

Purpose of this article is to conduct theoretical analysis of the views of scientists and synthesis of materials forensic practice to define the basic principles and construction of structural logic of "psychological" portrait and typological scheme study offender.

The presentation of the basics. According to A. Pastusheni mental make-up of human personality, which could potentially commit a crime or has committed it, a qualitative difference from the mental part of the individual law-abiding member of society. These distinctive features are expressed in the existing set of mental properties that determine the potency of the individual criminal and internal capabilities to achieve criminal goals, the contents of which are inextricably linked to environmental conditions and other factors and behaviour. These mental properties constitute the essence of this together and express personal acceptability of the use of certain terms of socially dangerous way of achieving subjectively desired result - to meet a need or solve a problem situation. Psychological characteristics that make up the crime together, can be detected at levels of mechanisms of intellectual, emotional and impulsive (including affective) regulation.

In the foreign and domestic literature there are different trends and approaches to the study of personality prerequisites of criminal behaviour. For example, an approach that explains deterministic illegal behaviour mainly genome factors or studies that reveal personal background motivation of criminal behaviour, and approaches based on the allocation of the leading property crime (mental education) or complex properties of the individual offender. Notable in the implementation of this approach has the value-normative concept of offender that developed Ratinov and his followers.

The leading psychological characteristics of the offender criminal psychologists include impulsivity, aggressiveness, asociality, hypersensitivity in relationships, social alienation, anxiety, coupled with negative content value-normative sphere of personality.

Some mental formation are regarded as typical factors of criminal behaviour. It is believed that these are the inflated level of aspiration and self-esteem, self-centeredness, increased irritability, emotional instability, high rigidity of thought processes. But other sources say the economy mode self-esteem, deep discrepancy between the real and the ideal "I", high anxiety, appetite for risk, the trend to achieve purposes, ignoring the danger, irritability, increased vulnerability, rancor, feelings of inferiority, the need for self-assertion, governance and other severe emotional distress. In criminals prone to impulsive violence, marked vague, unrealistic ideas about interpersonal relationships. All this indicates that the above properties of the individual features are individual cognitive style, and some of their content characteristics in various studies, the opposite.

Research conducted by domestic and foreign authors consider the impact of mental abnormality on criminal behaviour. [1] Their conclusions are that the mental abnormalities do not define content antisocial behaviour, but merely "catalysts" display strain orientation identity.

In addition, the kryminoloho-psychological literature there are approaches that produce special file structure psychological characteristics, the impact of external factors on criminal behaviour. [2. Therefore, we recognize that development is quite relevant psychological portrait of the offender, that is, a psycho-forensic technique that focuses on the identification of complex data

about individual characteristics and personality traits, the circumstances of the crime and the consequences of criminal activity were combined.

The need to develop a psychological portrait of the offender is quite relevant when investigating a particular category of sexual crimes with signs of sadistic torture victim (evisceration, post-mortem knee and cut wounds to the body manipulations offender victim causing injury victim, etc.), including serial murder, arson and explosions unjustified, rape, ritual killings and so on. Analysis of scientific literature can draw attention to the fact that the implementation of the integrated psychological analysis uses the psychological principles [1-5]:

1. principle of science (compliance with science-based methods for the preparation of a psychological portrait);
2. principle of objectivity (examining any unlawful act considering the motive of the offender);
3. principle of comprehensiveness (forensic psychological analysis of both the offense and the offender so);
4. principle of specificity (excluding individual characteristics of the offense and the characteristics of a particular offender);
5. principle of comprehensiveness (mutual control received psychological data and ensure accuracy of the results of research through observation, interviews, compilation of independent characteristics, psychological analysis of the products, experiment, analysis of documents, summarizing the investigative and judicial practice, questioning, forensic and forensic psychological and psychiatric examination, etc.).
6. principle of professional competence (involving specially trained in this area of expertise).

According to these principles recognize that up a psychological portrait has its own algorithm which allows you to compare, integrate and analyze the collected information. From a legal standpoint, the portrait is a set of behavioural traits that form the characteristic mode of action or emotional responses that indicate the psychological health of the individual.

Given the above, try to make structural logic circuit psychological portrait of the offender

Scheme 1

Structure-logical scheme of psychological portrait of criminal

Research and interpretation all material evidences and photos, video and protocols with place of events, investigatory references, showing of witnesses and neighbours, description of victim	Research of victim personality definition “when” and “why” this person was returned of victim, can help identify the personality of criminal 	Rendering testimonial of criminal and his behaviour (studying social-demographic of criminal, way of life, attitude to people, attitude to things and material values)
---	---	--

Psychological portrait of criminal

Psychological analysis of traces and circumstances of the offense within the technique up a psychological portrait of a criminal can initiate productive version of the special characteristics of the offender, allowing narrow the range of suspects, and to identify the guilty among those who

came to the attention of investigators.

Given these requirements portrait of a criminal experts recommend include data [5-7]: 1) a general description of the individual and the overwhelming motivation of crimes; 2) individual characteristics of the individual - habits, inclinations, skills, etc.; 3) age; 4) area of residence; 5) area of jobs, service learning; 6) partial characteristics is likely to remain; 7) education and vocational training; 8) occupation; 9) features origin (parent family) and a personal history of life; 10) marital status; 11) the presence of children; 12) relation to certain activities - military service, sports, medicine, work with people, etc.; 13) criminal record in the past; 14) the presence of mental or other pathology 15) anthropological and dynamic characteristics of the face (type of appearance, physique, pantomime, etc.). In spite of these can be listed, and other data.

Conceptually-psychological portrait of the perpetrator is created based on the theoretical position of personal determination of behaviour. To establish a connection between the elements of the crime and the offender, there are two approaches: statistical (statistics combinations signs perpetrator of crime characteristic features (their population), revealed a similar category of cases solved) and analytical-psychological (subjective disclosure of personal content actions offender).

The elaboration of the psychological portrait of a criminal (analytical-psychological approach) based on the following principles of psychological analysis of events:

1) elements of criminological characteristics as the results of conduct sales person in the free choice of the deterministic system as perceived and unconscious motives and subjective in achieving the desired goal; 2) elements of the crime characteristic as a single system, which is a systemic principle offender in its subjective relation to other components of forensic characteristics.

Thus, algorithm development psychological portrait of a criminal covers three stages of analysis events: 1) forensic technology crime reconstruction mechanism (outer row criminal action) for signs and circumstances of the crime; 2) realization of psychological techniques reconstruction characteristics of the offender and psychological techniques to identify individual action; 3) realization of psychological techniques reconstruction characteristics of the offender and psychological tricks interpretation of individual action.

Stage up a psychological portrait with the following techniques that make technological development algorithm psychological portrait offender:

1. method of reconstruction mechanism forensic crime (retrospective play outside several criminal action and situation of the crime); 2. receiving psychological modeling behaviour of the offender; 3. receiving psychological interpretation of criminal behaviour (individual actions).

Thus, psychological techniques develop a psychological portrait of the offender can reasonably push version of the signs of the individual who committed the crime. But we must recognize that there is a risk to get inaccurate results when analyzing tort by portrait because investigators prefer stereotypical judgments and preconceived focus of the investigation.

According to the opinion of S. Bogomolov, and A.V. Obratsova [4] objective conclusions about the identity of the perpetrator in the psychological portrait provided such a number of general rules analyzing criminal case: 1. Disclaimer premature generalizations and conclusions.

2. Variability assumptions. 3. Frequentative of observations (repeatability) manifestations of personality traits in other circumstances and actions. 4. Control by other methods.

5. Detection of inconsistencies in the logic of criminal action, administration events.

6. Consistency.

As conversations with witnesses, then note that it is based on establishing psychological contact with them, and so we need to determine which group they belong witnesses. It helps organize the information objectively assess the situation and consider the impact of jet psychological states to determine the degree of adequacy of the evidence concerning the incident. Clearly, temperament, age, sex, social status, family ties with members of events, bad habits, normative behaviour, physical faults (such as poor vision, hearing, etc.) witnesses a significant effect on the algorithm of work.

Based on knowledge about the peculiarities of formation testimony of various persons

under the perception of spatial and temporal relations, the exterior identity and actions of particular witnesses remember the circumstance, especially reproduction evidence etc. is communicating with witnesses. This is the most significant component of building a real picture of crime that occurred. At the final stage of talks with witnesses psychologist to evaluate, analyze and organize the information and establish the relationship between the facts and the crime that happened.

In situations where the victim was still alive, psychologists must consider his emotional state, psychological readiness to accept traumatic factor, which is the situation of crime and psychological characteristics of the individual victim. Depends on the reliability of a psychological portrait of the perpetrator. As a result of interviews with victims can specify the smallest moments of events, behaviour, emotional expressions, appearance offender who could describe his personality.

When preparing a psychological portrait of the offender after his detention can use these methods to allow comprehensive and specifically examine its quality, values, attitudes, etc. - independent generalization performance, the study of life and activities of criminal conversation, observation, psychodiagnostic event.

Identify traits that affect how goals (riskiness, caution, ingenuity, perseverance, rationality, etc.), motives and style of the place in the hierarchy of criminal groups, family, work, friends, behaviours in a group activities, etc. method allows generalization of independent characteristics is to collect information about specific behaviour of the offender according to people who know him, with written evidence, the characteristics of the place of study, work and summarize the information received to determine the steady repetitive messages in different people properties offender. Those psychological characteristics, which polls show that more usually is truly objective and characteristic of the suspect.

One of the main methods of psychological study of personality through psychological analysis of human life is the biographical method is the systematic accumulation of biographical information, analysis and consideration of the facts of life to determine her psychological conditioning motives, motivation and objectives of the action as well as the characteristic features that are manifested in behaviour, cognition, characterological traits, volitional qualities and other mental properties.

Note that in the preparation of a psychological portrait using various schemes typological study of personality. Undoubtedly, typology compared with the classification is deeper distribution into categories on the basis that causally related to criminal behaviour personality. The scientific literature indicates that typology provides a higher level of knowledge. This conditional release signs and symptoms-causes that provide substantial character distribution. The basis of the typology must lie the essential features of the phenomena.

Criminological offender typology is usually based on two criteria: the nature of antisocial personality pattern and depth and stability it asocial. Based on first offenders can be divided into the following types:

- to aggressively dismissive attitude to the man and his life, health, honour, dignity, etc.;
- with selfish and self-centered motivation associated with ignoring the principle of social justice and fair labor
- with individualistic, anarchic attitude to various social institutions, their community, business, family and other responsibilities;
- With lightly-irresponsible attitude to perform various safety regulations, resulting in rash of crimes committed.

In this typology, it should also pay attention very relevant today offender typology for signs antisocial pattern of behaviour that the proposed Sakharov.

Types of criminals for indications of antisocial direction of behavior

Occasional	Situation	Unstable	Evil	Specially dangerous
first accomplished, contradict social-positive direction	crime is accomplished accomplished during contrary for criminal external accomplished situation	crime is accomplished at first but criminal accomplished crimes early	criminal accomplished dangerous crime and criminal was convicted early	criminal accomplished specially dangerous more than once

In terms of the nature of benefits between social situation and personality among criminals distinguish such types as consistently criminogenic, situation-criminogenic and situational

Scheme 3

Types criminals for criterion character of advantage between social situation and personality

consistently criminogenic	situation- criminogenic	situational
This type is formed in microenvironment, where norms of law and moral systematic are infringed. The crime follows from usual style of behavior and stipulates steady antisocial views, directive of subject.	This type is characterized of violation moral norms. Offences are not crime. The crime stipulates of situation, which is contrary with moral, social-economical and legal views	Amoral elements in behavior such personality are denoted insufficient. The crime are accomplished during situation, which originated from not their blame.

For example, on the grounds of antisocial behaviour pattern based typology of assigned:

1. negative attitude to life, health, honour, peace, etc., that are the basis of deliberate aggression and violent crimes (murder, bodily harm, rape, image, and most cases of bullying);
2. selfish tendencies associated with ignoring the principle of distribution of wealth from labor, the state-owned and private property of citizens (theft, bribery and other acquisitive crime);
3. individualistic attitude to social demands, business, family and other responsibilities (certain economic crimes, crimes against public order, justice, war crimes, etc
4. frivolous, irresponsible attitude to social values and duties (various crimes of negligence).

For a more detailed review and analysis of the classification of crimes and criminals skills necessary to use scientific and practical commentary of the Criminal Code of Ukraine.

Conclusions. During operation must comply with the principle that psychological portrait of the perpetrator does not necessarily indicate a specific identity. Its aim is to create a drawing general idea of the type of offender, strategy, offering options on how to find the person who committed the crime. If the investigating authorities have data on individuals who fit the description, the psychological make-up can help to develop the tactics of interrogation, search, arrest, etc..